

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

XXV. De libero ingressu Clericorum Sæcularium in Ordines Regulares. 14.
Januarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

plenitudine paribus concessio, quempiam in iudicio, vel extra illud iuris, seu se iuvare posse: sed ipsas præsentibus Literis semper & perpetuo firmas, validas, & efficaces existere & fore, suorumque plenarios, & integros effectus fortiter, & obtinere; ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, plenissime suffragari, sicut in præmissis censeo, atque ita, & non aliter per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & alios quoslibet quavis auctoritate, & potestate fungentes, & functiones, sublata eis & eorum quilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus superius relatis Innocentii Prædecessoris prædicti Literis, nec non omnibus & singulis illis, quæ memoratus Alexander itidem Prædecessor Noster præfatus in suis Literis prædictis voluit non obstat, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volimus autem, ut earundem præsentium Literarum Transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii dicte Societatis subscriptis, & Sigillo Præpositi, vel Vicarii Generalis ejusdem Societatis, sicut alicujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate constituta munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, revocationis, abrogationis, irritationis, annulationis, cassationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadagesimo sexto, sextodecimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Septimo.

D. Card. Passionis,
J. Datarius.
VISA DE CURIA.
J. C. Boschi.
J. B. Eugenius.
Loco ✕ Plumbi.
Registrata in Secretaria Brevium.

XXV.

De libero ingressu Clericorum Sacularium in Ordines Regulares.

Dilecto Filio Nostro Angelo Maria Tit. S. Præcedis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Præbitero Cardinali Quirino nuncupato ejusdem S. R. E. Bibliothecario.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Archidiaconus Brixien-
sis Inconsul-
to Card. Qui-
rino Episcopo
ingressus est
Societatem
Jesu.

EX quo Dilectus Filius Leander Chizzola Archidiaconus Ecclesiæ tuæ Cathedralis Brixien-
sis, ex improvise isthinc digressus, Bononiæ se contulit, ibique habitum suscepit Clerici Regularis Societatis Jesu; statim a Te, Dilecte Fili Noster, data fuerunt ad Nos Literæ, quibus querebaris, eum tanti momenti consilium, Te inconsulto, cepisse, Teque penitus incio; ad exitum deduxisse; non sine magno detrimento pauperum istius Civitatis atque Diocesis, quibus largiter sub-
venire, multorumque piorum operum, quibus se

jugiter exercere consueverat; suorum quoque Ne-
potum in minori ætate constitutorum, quorum
cura, atque educationi præesse debebat; ac sine
spe quidquam utiliter peragendi in ipsa Societate
Jesu, cui jam prope septuagenarius nomen dederat.
Hæc eadem, quum ipse proximo Autumno
in Urbem advenisses, Nobis coram inculcare non
omissisti; deque iisdem nuper in Epistola Nobis di-
recta, ac Typis vulgata, iterum expoſtulasti; pe-
tens præterea, Nosque excitans, ut auctoritatis
Nostræ ope, certa que lege proposita, hujusmodi
licentiam reprimamus, qua Saculares Clerici atque
Presbyteri ad Regularium Claustra, quum liber,
se conferentes, a Regularibus Superioribus illico
recipiuntur; quod sanè non aliter fieri debere au-
tumas, quam communicatis consiliis cum Episco-
pis ipsorum Clericorum seu Presbyterorum Ordina-
riis; siquidem ipsi Episcopi nunquam Regulari-
bus Viris Ordines conferunt, sine Prælatorum Re-
gularium consensu, in eorum Litteris Dimissoria-
libus declarato.

Duæ sunt res in hoc universo negotio expen-
dende; peculiare scilicet factum Leandri Archi-
diaconi; & generale constitutum, quod a Nobis
fieri & publicari velles. Ad primum quod attinet,
aptiorem querelis Tuis responsionem comparare
non possumus, quam si eadem ipsa Tibi rescribamus,
quæ olim Sanctus Gregorius Magnus Præde-
cessor Noster Desiderio Episcopo Viennensi in
Gallia in simili prorsus casu rescripsit. Quum enim
Pancratius quidam Ecclesiæ Viennensis Diaconus
Monasticam vitam amplexus esset, & in eodem
Diaconi gradu in Monasterio degeret; Episcopus
autem Pancratius diligens, magnique faciens,
ipsum e Monasterio abducere, & ad Ecclesiæ ser-
vicia retrahere vellet; Sanctus Gregorius, cujus
opem Pancratius imploraverat, scripsit ad Deside-
rium, ut ipsum potius hortaretur, ne a Monaste-
rio discederet, neve se iterum sæculi procellis
committeret. Habes Gregorii Epistolam Tom. II.
ipsius operum anno MDCCV. a Monachis Sancti Mauri
accuratè editorum, Epistola 35. lib. 12. Indiçt. V. ubi
ita scribit: Hortamur igitur, ut tam promptæ devo-
tioni ejus, quam in sancto studet habere proposito, mi-
nime vestra sit impedimento Fratemitas: magis autem,
quibus valetis adhortationibus, Pastoralis admonitione
succendite, ut fervor hujus desiderii in eo non tepescat;
ut qui a turbulento curarum secularium tumultu se se-
gregans, quietis desiderio, portum Monasterii appetiit,
rursum in Ecclesiasticarum curarum non debeat pertur-
bationibus implicari; sed in Dei laudibus permittatur
secure ab his omnibus, ut possulat, remanere.

Quod quidem Gregorius rescribere non dubi-
tavit; quamvis Pancratius, in Clericatus officio Ec-
clesiæ Viennensi, ut ipse ait, mancipatus existeret,
ipsius nempe servitii re ipsa addictus; quamvis
etiam eo tempore hujusmodi disciplina vigeret,
de qua latè Thomassinus agit, de Beneficiis par. II.
lib. 1. cap. 3. & 4., ut Clericus Episcopo ordinanti
per omnia subesset, ejusque Ecclesiæ ministerio,
cui in Ordinatione adscriptus fuisset, perpetuo
jure devinctus haberetur. Quamvis denique idem
Sanctus Gregorius optimè nosset, nemini licere
ab hujusmodi ministerio Ecclesiæ, cui semel ad-
dictus fuisset, discedere, sine permisso Episcopi,
a quo quis ordinatus, ejusque Ecclesiæ servitii in
Ordinatione fuerat adscriptus: unde in alia Epi-
stola, quæ est XVII. lib. 5. Indiçt. XIII., quum
ageret de electione Joannis Archidiaconi Cata-
nenis ad Episcopalem Cathedram Syracusanam,
inter alia, requirebat ut Leonis Episcopi Cata-
nenis consensus accederet: Quod si factum fue-
rit, etiam Frater & Cotiscopus Noster Leo ei ces-
sionem facere debet, ut liber ad ordinandum pos-
sit inveniri; ad quæ verba Editores ita observant
in Notis: Tam erant Clerici sue Ecclesiæ addicti,
ut ne eos quidem in Episcopos alterius Ecclesiæ fas
esset eligere, nisi missione obtenta, sive, ut vocant,
cessione.

De hoc quæ-
ritur dictus
Card.

Et exquiri-
t a Pontifice,
ut illum cogat
ad receden-
dum, &
legem con-
stituat, ne sa-
culares Cleri-
ci liberè ad
Claustra
transire va-
leant.

Pontif. di-
vidit postula-
tum in duas
partes.

Respondet
primæ circa
particulare
factum d. Ar-
chidiaconi.

Non itaque dubitamus, quin Tu cum Archidiacono tuo eadem planè ratione agendum tibi esse ducas, qua Episcopum Viennensem cum Diacono suo Pancratio agere, Sanctus Gregorius opravit; tum quia animi tui perfecta magnitudo hoc Nobis suadet; tum quia in ea Epistola, quam publici juris fecisti, postquam prædicti Archidiaconi in Sæcularis Presbyteri statu eximiam operam disertissime, ut soles omnia, demonstrasti, circa finem deinde addis: *Te habere causas, cur ultro sinas eundem in Castris, ad qua discessit, militare.*

Unum tamen, quod Tibi præsentè antea diximus, nunc etiam scripto iterandum censemus; non scilicet debita erga Te observantia defectui tribuendum esse, quod prædictus Archidiaconus tuus, ante discessum, opportunam abs Te veniam minimè requisierit; sed potius metui reverentiali, quem vocant, ac desiderio propositi sui reipsa exequendi, iustoque timori, ne fortè ab ejus implemento revocaretur. Quæ ratione bo. mem. Ardicinus Cardinalis de Porta in quadam Epistola ad Prædecessorem Nostrum Innocentium Papam VIII. conscripta, suum factum excusat, quod scilicet ad Eremiticam vitam inter Camaldulenses profitendam conferre se volens, Cardinalatus habitum exutus, clanculo ex Urbe se subduxerit. Quum enim, Pontificis venia opportunè obtenta, minimè necessarium sibi putaret assensum Collegii S. R. E. Cardinalium; consilium verò suum, ne interverti posset, necessario occultandum esse cognovisset; delato deinde ad ipsum murmure eorum, qui ipsius factum reprehendebant, ita scripsit ad Pontificem, in præcitata Epistola: *Quod autem dimisso Cardinalatus habitu, dissimulata veste, me itineri commiserim, non opinor propterea me notam ullam apud graves, & prudentes Viros contrahere potuisse. Nam cum vellem, quod hæcenus feceram, secretissimum esse, idque fratri mihi fidissimo occultassem, existimavi satius etiam in dissimulato habitu inter ignotos, quam cum vero habitu incidere, & propterea a pœna & a culpa, & ab omni alia nota me immunes esse existimo.* Hæc Epistola refertur in ejus vita edita ab Attichy in Libro, cui titulus: *Flores Historie Sacri Collegii S. R. E. Cardinalium.*

Atque hæc de prima quæstionis parte. Quod verò ad alteram attinet, ad generalem scilicet Legem, quam pro similibus casibus a Nobis constitui postulas; hoc tibi respondere posse arbitramur, satis huic rei in Ecclesiasticis Canonibus provisum esse. In Concilio Toletano IV. anno DCXXXIII. sub Sancto Isidoro celebrato, Canone 50. ita legitur: *Clerici, qui Monachorum propositum appetunt, quia meliorem vitam sequi cupiunt, liberos eis ab Episcopo in Monasteriis largiri oportet ingressus, nec interdicti propositum eorum, qui ad contemplationis desiderium transire nituntur.* Textus habetur in *Collectione Conciliorum Hispania Cardinalis de Aguirre Tomo II. pag. 487.* & refertur etiam in Decreto Gratiani *Can. Clerici 19. quæst. 1.* Quin immo in eadem *Causa 19. quæst. 2. Can. alienum*, postquam regula posita est, quod Clericus absque permisso Episcopi ab Ecclesia sua discedere, & alterius servitio se adjungere nequit; hujusmodi exceptio subnectitur: *Sed subaudiendum est, nisi ad propositum melioris vite transire voluerit; tunc enim liberum est illi, etiam Episcopo contradicente, Monasterium ingredi.* Concordat Canon sequenti loco relatus, qui incipit *Dua sunt*; in quo distinctio fit inter Legem publicam, & privatam; & posito, quod publica quidem Lex vetat Clericum ab una ad aliam Ecclesiam transire sine assensu proprii Episcopi; privata vero Lex, quæ instinctu Sancti Spiritus in corde scribitur, & dignior est Lege publica, nequaquam id prohibet; ex hujusmodi principio arguitur, licere

Clerico Beneficiato, etiam contradicente Episcopo, Beneficium relinquere, & in Monasterium sese recipere: *Si quis horum in Ecclesia sua sub Episcopo populum retinet, & seculariter vivit, si, assensus Spiritu Sancto, in aliquo Monasterio vel Regulari Canonica salutare se voluerit, quia Lege privata ducitur, nulla ratio exigit, ut Lege publica obstringatur; dignior est enim Lex privata, quam publica &c.* Quisquis igitur hoc spiritu ducitur, etiam Episcopo suo contradicente, eat liber nostra auctoritate.

S. Thomas 2. 2. quæst. 189. art. 7. quæstionem proponit, *utrum Presbyteri Curati possint licite Religionem ingredi*: camque affirmative resolvit; ea ratione ductus, quod nulla lege obligantur, toto vitæ tempore curam animarum sustinere. Articulum verò ita concludit, facta de Archidiaconis expressa mentione: *Unde manifestum est, quod Archidiaconis & Presbyteris Curatis licet ad Religionem transire; & paulo infra: Dicendum, quod Presbyteri Curati & Archidiaconi obligaverunt se ad curam agendam Subditorum, quantum retinent Archidiaconatum, vel Parochiam; non autem obligaverunt se ad hoc, quod perpetuo Archidiaconatum, vel Parochiam retineant.* Hæc S. Thomæ sententia confirmatur a S. Antonino in sua *Summa par. 3. tit. 16. cap. 2. §. 2., in Editione Veronensi pag. 881.*, ubi præterea addit, Episcopi dissentium minimè obstare: *Archidiaconis, Presbyteris, Curatis, licet ad Religionem transire, etiam Episcopo contradicente.* Quæ verba similiter leguntur apud Sylvium 2. 2. quæst. 189. art. 7. in postrema ejus Editione Antwerpia facta, Tom. III. pag. 945.

Et quoniam alicui in mentem venire poterat, hujusmodi libertatem transeundi ad Claustra, quæ sæcularibus Presbyteris a Canonibus conceditur, locum habere duntaxat pro Claustris Monachorum, de quibus ipsi Canones expressè loquuntur; idem Sylvius, loco citato, affirmat, eam facultatem æquè competere, sive de Instituto agatur contemplativæ vitæ unicè dedito, sive de eo, in quo vitæ activæ opera exerceantur: *Possunt Religionem etiam illam ingredi, quæ in vita mere contemplativa, aut potissimum in corporalibus vitæ activæ officiis sit occupata; quoniam plus excedit status Religionis ejusdemque, statum seu potius officium Archidiaconi vel Plebani, quam status altissima Religionis, statum ejusdemque infirmæ; propter solemniam nimirum Vota Castitatis, Paupertatis, & Obedientia, quæ in unaquaque Religione emittuntur.*

At incidunt sæpe tempora, quibus opportunum non est, Clericum sæcularem suum locum deserere, & in Religiosis Claustris se abdere: qua de re nisi consultatio inter Episcopum & Superiorem Regularem, impossibile erit quid expediat agnoscere. Durum autem omnino est, Virum Ecclesiasticum, qui, in suscipiendo Presbyterii Ordine, conceptis verbis, Episcopo suo reverentiam & obedientiam spondit, quoties ipsi liberit, Episcopo inconsulto atque inficio, ad Regularia Claustra discedere, ac Regularis Instituti servitio perpetuo se mancipare. Super quibus omnibus inter se junctis, certam aliquam regulam tradi, & generalem Legem a Nobis promulgari opus esse contendis.

Equidem fateamur, non omni tempore omnibus opportunum esse Regularem vitam amplecti. Meminimus Epistolæ S. Augustini ad Bonifacium Comitem, quæ in Editione Monachorum Sancti Mauri impressa est num. 220. Tom. II. pag. 212., & cujus etiam pars refertur in *Can. Novimus 17. quæst. 2.* ubi nimirum Sanctus Doctor testatur, se, una cum Alypio, ipsum Bonifacium a Monastica vitæ proposito dissuasisse, ob præclaram, quam, in sæculo manens, Ecclesia & Reipublicæ navabat operam, dum Africam a Barbarorum incursionibus

Sententia D. Thomæ concordat etiam in terminis fortioribus.

Et S. Antonini.

Extensio sententiæ ad Ordines vitæ activæ.

De limitatione sententiæ.

Enumerantur casus, qui obviare videntur.

Respondet secundæ circa legem generalem constituendam.

De jure liberum est Clericis transire ad Claustra, etiam absque licentia Episcopi.

tuebatur: *Ut autem non faceres, quid te revocavit, nisi quia considerasti, ostendentibus nobis, quantum prodesse Christi Ecclesie quod agebas, si ea sola intentione ageres, ut defensa ab infestationibus barbarorum, quietam & tranquillam vitam agerent?* Vidimus etiam apud S. Thomam 2. 2. *quest. 101. art. 4. & quest. 189. art. 6.*, questionem hanc solidis rationibus examinari; utrum posset Filius Religionem ingredi, & Parentes in sæculo relinquere, si ab ipso deserti, inopia sint laboraturi. Uterius inquirunt Moralista, an idem dicendum sit de Avo; & an id, quod de Ascendentibus statuitur, locum habeat etiam quoad Filios, Fratres, & Nepotes; & quatenus illius ope, qui Religionem vult ingredi, prædicti omnes indigere debeant.

De reverentia quoque & obedientia, quam non modo Sacerdos, sed quilibet etiam Clericus, proprio Episcopo præstare debet, justam profecto opinionem fovemus. De hujusmodi obedientia agitur in *Cap. cum Clerici. de verb. signific. ubi Innocentius Papa III. exponens formam juramenti, quod a Clericis Ecclesie Placentinae præstatur, in hæc verba conceptum; Ego talis ab hac hora in antea fidelis ero, & obediens Placentinae Ecclesie, & Domino meo Episcopo Placentino; docet, per Ecclesie Placentinae vocabulum intelligi Capitulum Ecclesie Cathedralis; eum vero, qui præstat hujusmodi juramentum, Episcopo tamquam capiti principaliter obligari. Neque porro Nos pro nuda inanique formula habendam esse putamus solemnem illam obedientiam, & reverentiam sponsonem, quam Presbyter facit in manibus Episcopi ordinantis, juxta vetustissimum Ecclesie morem, ante mille annos indubitanter servatum; ut ex antiquis Ritualibus colligitur, quæ expendit *Catalanus ad Pontificale Romanum Tom. I. pag. 149. in notis ad §. 29.* Quin immo libenter agnoscimus, Presbyterum, hujusmodi promissionis vigore, ea lege, inter alias, adstrictum teneri, ut a servitio Ecclesie, cui in ordinatione addictus fuerit, discedere nequeat sine licentia Episcopi; id quod optimis rationibus demonstrat *Hollier de Sac. elect. & Ordin. par. 1. sect. 6. §. 12. Editionis Romane*, ubi doctè graviterque refellit auctorem cujusdam libelli Gallico sermone editi, qui hujusmodi reverentiam, & obedientiam Episcopo in Ordinatione promissam angustis nimium limitibus coercere tentaverat.*

Verumtamen, his omnibus non obstantibus, iterum dicimus, novam generalem Legem hæc de re minime necessariam Nobis videri; vel quia in Ecclesiasticis Sanctionibus, quodcumque necessarium est, satis constitutum habemus; vel quia, si quid adhuc ordinandum superest, id pro generalis Constitutionis subiecto haberi non potest. Tria siquidem sunt, quæ in hujusmodi casibus considerari possunt; primum videlicet, an Presbyter ab Ecclesie servitio ad Regularia Claustra transiturus, permissionem ab Episcopo petere debeat: Secundum, quid ipsi faciendum sit, si Episcopus dissentiat: Tertium, quid statuendum sit de Parochia, seu Canonatu, aut Archidiaconatu, quem Presbyter obtinebat. Verum hæc omnia jam Sacri Canonis considerantur, atque opportunas pro singulis capitibus regulas præscripserunt.

Quod enim pertinet ad Episcopi permillum; nemo dubitat, quin Presbyter, Ecclesie regimen, aut ministerium dimissurus, ante omnia debeat Episcopo consilium suum, ejusque capiendi rationes, quantum earum natura fert, aperire. In quo non tam officio & honestati, quam naturalis legis præcepto satisfaciet. Quam enim Presbyteri, in animarum cura, aliisque gravibus muneribus ad Pastorale regimen spectantibus, Episcopi Ministri sint; ita cum eo se gerere debent, ut is animarum, quas ipsi re-

gebant, & negotiorum, quæ administrabant; necessitatibus opportunè consulere valeat. De quo rectè loquitur *Passerinus*, licet Ordinis Regularis scriptor, de statibus hominis *Tom. III. quest. 189. art. 7. num. 8.* Minister, qui habet custodiam rerum, & bonorum Domini sui, quæ absente custode perire possunt, non ex pura decencia, sed ex debito officii sui, tenetur bona sibi commissa Domino reddere, & illum monere, ut de alio custode provideat; & si hoc non faciat, puniri potest. Cum ergo Parochus sit Episcopi minister in cura animarum, si deserat animas sibi commissas, inconsulto Episcopo, non minus peccat, quam si Minister Pastoris, Ovium Domino, ac Pastore non admittito, gregem errantem sine custode dimitteret, cum his, quæ sequuntur.

Hæc autem permissio vel ab Episcopo conceditur, vel negatur. Si concedatur, jam controversia locus non erit. Sin vero denegetur, hujusmodi dissensus, ex auctoritatibus superius citatis, Presbyterum non adfringet, quominus Religionem ingredi valeat. Neque id mirum videri debet. Si enim Presbyter Episcopo reverentiam & obedientiam in sua Ordinatione promisit, multo solemnius Regulares eam promiserunt proprio Superiori in Religiosa Votum Professione. Et tamen quoties Regularis in Ordine laxiori Professus ad strictiorem transire cupit, tenetur quidem a Superiore laxioris licentiam petere: verumtamen, ea sibi denegata, nihilominus ad strictiorem libere transire potest, ut expressè statuitur in *Cap. licet. de Regularibus*, ubi sic legitur: *Talis ergo postquam a Prelato suo transendi licentiam postulaverit, ex lege privata, quæ publica legi præjudicat, absolutus, libere potest sanctioris vite propositum adimplere, non obstante proterva indiscreti contradictione Prælati; quia privilegium meretur amittere, qui concessa abutitur potestate.*

Denique de Beneficiorum vacatione, in jure statutum habemus, eam non induci per solum ingressum in Religionem, sed per Professionem Regularem dumtaxat; quemadmodum videre est in *Cap. Beneficium. de Regular. in 6.* Et quidem pro eo tempore, quod inter ingressum in Ordinem Regularem, & Professionem solemnem intercedit, debet Episcopus, quoad Beneficia Curata, id ipsum agere, quod alias præstare consuevit, quum Parochus aliquo impedimento detineretur, ne animarum curam exercere valeat; quoad Beneficia vero Choralia, relicti Tyroni Religioso, qui Choro interesse nequit, ipsius Beneficii fructibus, de distributionibus ita statuet, ut jura præscribant; juxta opinionem in praxi receptam, de qua agit *Suarez de Religione Tom. III. lib. 5. Cap. 16. num. 12.* Quin immo si quis forte Religionem ingressurus, Beneficium suum dimitteret, (quo casu potest Episcopus, per Constitutionem *LVIII. S. Pii V.* hujusmodi renunciationem admittere); vel etiam si tempore Novitatus hujusmodi dimissionem expleret, servatis omnibus, quæ ex præscripto Sacri Tridentini Concilii *Cap. 16. sess. 25. de Regularibus*, tam in bonorum temporalium, quam in Beneficiorum Ecclesiasticorum renunciationibus servari debent; nihilominus omnia in suspensio remanere deberent; neque posset Episcopus ad Beneficii sic dimissi collationem devenire, nisi post factam a dimittente solemnem Professionem; uti latè ostendit doctus, & in hoc toto genere expertissimus Scriptor, bon. mem. Joannes Baptista Riganti, in suo *Commentario ad Regulas Cancellariae Tom. III. Regul. 46. a num. 11. ad finem.* Quæ in re olim dubitatum est, an Vota simplicia, quæ a Clericis Regularibus Societatis Jesu, post biennium Probationis, emittuntur, hujusmodi Beneficiorum vacationem inducerent; sed negativa sententia communiter recepta

De vacatione Beneficiorum per Professionem, & quid agendum de ipsis tempore Tyrocinii.

Pontif. eam statuit novam legem non oportere.

Et distinguit tres casus in hac re æque in jure consideratos.

fuit; ut observat laudatus Riganti loco cit. num. 30. & sequ. & monet Pitonius discept. 126. num. 11. & sequ. Quamvis in Congregatione quinta Generali ipsius Societatis Canone 19. statutum fuerit, ut qui Societati nomen dederit, expleto biennio, antequam Vota simplicia emitat, Ecclesiastica Beneficia dimittere debeat; quo casu hujusmodi Beneficia, si minus propter Professionem, at propter renunciationem, vacare intelliguntur; ut notant Sanchez ad Præcepta Decalogi lib. VII. Cap. 4. num. 7. Pellizzarius in manuali Tom. I. Tract. 3. Cap. 4. num. 52., cum aliis, quos citant præfati Riganti loco cit. num. 32. & Piton. num. 12.

At etiam dices, præmissa omnia rectè procedere; verum per ea non tolli propositam difficultatem, de peculiaribus circumstantiis aliquando occurrentibus, ob quas permitti nequit Presbytero Sæculari ad Regularem vitam transire; & quidem necessarium esse, eorum cognitionem & examen institui; id quod obtineri nequit, nisi, lata Constitutione, præscribatur aliqua consultationis species inter Episcopum, & Superiorem Regularem; ut unicuique sua ratio constet, ipseque Superior Regularis ab Episcopo edoceri valeat de idoneitate illius, qui Religioni nomen suum offert; ne forte eidem inutilis inveniatur; qualem profecto, ob ingravescentem illius ætatem, repertum iri suspicaris Archidiaconum Chizzola, qui inter Clericos Societatis Jesu, Te inconsulto, admittis fuit.

Porro nec interdicta fuit unquam hujusmodi consultatio inter Episcopum, & Superiorem Regularem, neque Nos eam vetare intendimus; quin potius illius utilitatem, atque opportunitatem agnoscimus. Ut autem specialis Legis mandato, tamquam necessaria, præcipiatur, in eo non non modica est difficultas. Neque enim in jure cautum reperitur, ut duorum Ordinum, laxioris, atque strictioris, Superiores inter se convenire debeant, quoties aliquis in illo professus, ad hunc transire velit; sed solum, ubi inter præfatos Superiores oritur controversia, an hujusmodi transitus ex laudabili causa, vel potius ex animi levitate & inconstantia suscipiatur, Ecclesiastica Leges, Superioris Majoris judicium requiri voluerunt: Si vero probabiliter dubitetur, utrum quis velit ad Ordinem archiorem, aut laxiorem, ex charitate, an ex reverentia transire, Superioris est judicium requirendum. Ita legitur in citat. Cap. licet. de Regularibus. Quod si, hujusmodi controversia pendente, Religiosus in altero illo Ordine recipiatur, atque etiam in eo Professionem emitat; tunc ex ipsius controversiæ exitu decernendum erit, an ipse ad priorem reverti, an vero in posteriori remanere debeat; ut rectè monet Abbas Panormitanus in citat. Cap. licet, num. 15. de Regular. Hodierna vero praxis est, per quam omnes hujus generis controversiæ, & morarum prolixitates devitantur, ut Religiosus Viris, qui a laxiori ad strictiorem Ordinem transire cupiunt, postquam voluntatis suæ causas coram competentibus Apostolica Sedis Tribunalibus exposuerint, atque probaverint, haud ægre a Romano Pontifice indulgeantur opportune facultates, in quibus derogatio super consensu Superioris Ordinis laxioris includitur.

Quod vero jus, certis in casibus, certisque de causis, competit Superiori Ordinis laxioris, ut suum subditum Regularem ad strictiorem Ordinem digressum, etiam post solemnem Professionem in eo emissam, repetere & revocare valeat; idem similiter, certis in casibus, justisque exigentibus causis, Episcopo competit, ut suum Clericum Sæcularem Ordini Regulari adscriptum repetere possit. Hoc tradit clarissimus Canonum doctor Innocentius IV. ad sepe citatum Cap. licet. de Regular., cujus hæc sunt verba, ibi

num. 3.: Clericus potest transire ad Religionem; non petita licentia, etiam si contradicatur; Crederemus tamen, quod posset eum repetere, si ex transitu suo prima Ecclesia gravem sustineret jacturam. Concordat Abbas in idem Cap. 14., ubi sic ait: Uterius quaritur, quid in Sæculari Clerico? Numquid potest intrare in Religionem, non petita licentia ab Episcopo? Innocentius tenet quod sic: sed si Ecclesia graviter læderetur, esse revocandum. Satis itaque provisum est etiam Episcopo, qui factum Clerici sui, ad Regularia Claustra, se invito, digressi, impugnare velit. Unde nec ulla nova Constitutione opus est, ut Episcopalia jura hac in parte asserantur; neque porro, ut peculiare indicentur casus, quibus hujusmodi juris exercitio locus esse possit; quum satis sit Regulam generalem tradidisse, quam Juxta sequatur, quamque ad peculiare causas, pro sua prudentia, justoque arbitrio, valeat applicare.

Hujus tamen juris, quo Episcopus Clericum Sæcularem sibi subiectum, qui Regulari Instituto sine ipsius assensu nomen dedit, repetere, & ad Ecclesiæ servitium revocare potest, hujus, inquam, juris persecutio in casibus particularibus non admodum facilis esse videtur. Ponamus enim Episcopo rem esse cum Clerico Beneficiato, cum Canonico, cum Archidiacono; vel (quoniam de simplici Beneficiato, aut Canonico, minus fortasse laborabit) de Archidiacono videamus. Hujus dignitatis, sive Officii, veteribus quidem temporibus gravissimi, nunc minus omne eò redactum est, ut Episcopo Ordinationes generales celebranti, quum ipsi commodum fuerit, assistat, promovendos ad ipsam Ordinationem evocaturus. Si vero agatur de Parochis, aliisve Animarum curam gerentibus, nemo quidem negabit, ipsorum munus magni in Ecclesia momenti esse; sed quum simul negari nequeat, Prælationis munus, seu statum, (ut inquit Suarez de Religione Tom. III. lib. 1. Cap. 21. ubi de animarum cura loquitur) minus securum esse, Religionis vero esse statum majoris securitatis in ordine ad spiritualem salutem; unusquisque Parochus Religiosæ vitæ cupidus, ac una exceptione in judicio se tubitur adversus Episcopum, qui ipsum ad Animarum curam revocare contendat. Sanctus Gregorius Magnus, quum olim scriberet adversus Legem ab Imperatore Mauritio editam, qua interdictum erat Militibus Monasticam vitam amplecti, hanc, inter alias, rationem asserbat: Multi sunt, qui possunt Religiosam vitam etiam cum sæculari habitu ducere, & plerique sunt, qui, nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt: ut videre est in ipsius Epistola 65. lib. 3. Indist. VI. Tom. 2. præfata Editionis Parisiense. Nunc ergo quilibet Beneficiatus, Canonicus, Archidiaconus, Parochus, qui officium, aut ministerium suum cum Religiosa vita commutaverit, se non inter multos, sed inter plerosque a S. Gregorio indicatos, connumerandum esse affirmabit.

Si autem ipsi obijciatur, quod in sæculari statu pauperibus largiter subvenire consueverat, respondebit, se non minus ex ipsis Religiosis Claustris, si bonorum suorum possessionem ad Religionem attulerit, opportunis obtentis facultatibus, pauperum indigentis subventurum. Sanè quum in præfata Lege Mauritius Imperator inhiheret, ne debitores publici Aërarii in Monasteriis reciperentur; Sanctus Gregorius eam partem Legis impugnans, (de qua tamen deinde suam opinionem mutavit, ut observant laudati Editores, in Notis, litera d.) ita scribebat in citata Epistola: Quod vero in eadem Lege dicitur, ut ei in Monasterium converti non liceat, omnino miratus sum; dum & rationes ejus possunt per Monasterium fieri; & agi

Resolvitur opus non esse nova Constitutione.

Et difficile esse, ut Episcopus Clericum ad sæcularem statum revocare possit.

potest,

Proceditur ad questionem an ferri debeat consultatio super consultatione inter Episcopum, & Superiorem Regularem super idoneitate illius, qui Religionem ingredi vult.

Examinatur questio.

1747.

potest, ut ab eo loco, in quo suscipitur, ejus quoque debita suscipiantur.

Quod si objiciatur gravis aetas Presbyteri ad Religionem transentis, facilis & obvia erit responsio, quod multi sunt in Regularium Familiis Religiosi Viri in senili aetate constituti, qui pro modo virium suarum, laudabilem operam Religionem praestant; quorum numero ipsum, de quo est questio, adjungi nil vetat. Ita pariter Sanctus Gregorius, contra propugnatores supradictae Legis, qui dicebant, Milites ad Monasteria convolantes, bonos Monachos non evadere; affirmabat: *Ego indignus famulus vester scio, quanti his diebus meis in Monasterio Milites conversi, miracula fecerunt, signa & virtutes operati sunt.*

Aliae rationes, ob quas non est ferenda Constitutio.

Denique, huic Epistolae jam nimis prolixae finem facturi, unum adhuc addimus; ex tantum nimirum Archidiaconis non facile duos inventum iri, qui Archidiaconatum dimittere, & Religionem ingredi velint. Contra vero, in pari Regularium numero, multos sane inveniri posse, qui Regularem vitam pro Archidiaconatu adipiscendo relinquent. Quare, quum Leges versari oporteat circa ea, quae frequenter accidunt; profecto non tam nova Lege opus erit ad retinendos Clericos, & Presbyteros Saeculares, ne Religiones ingrediantur; quam necesse esset aliquid excogitare, quo magis intra Religiosa Claustra continentur ii, qui Regularem vitam amplexi, & professi sunt. Vix enim credibile est, quam multi a Regularibus Ordinibus migrare variis artibus quotidie moliantur. Neque solum de Apostatis loquimur, quorum numerus in dies augetur; sed, si omnes, qui nullitatem Professionis suae iudicio experiri agrediuntur, illam apud Judices probarent; si omnes, qui Dignitates extra Religionem ambiunt, voti compotes fierent; si demum facilem apud Nos aditum invenirent eorum infantiae, qui e Claustris exire, & in habitu Presbyteri Saecularis, sub obedientia Episcoporum, & cum obligatione servandi Vota Religiosa, quatenus conciliari possunt cum statu Clerici Saecularis, in Saeculo manere velent; longè utique minor eorum foret numerus, qui Religionem professi, ad mortem usque in illa perseverarent.

Dum itaque, Dilecte Fili Noster, consiliis tuis, quae tum privatis Litteris, tum etiam Typis impressis, non minus docte, quam eloquenter proposuisti, obsecrandum Nobis esse non arbitramur; in eo tamen singularem existimationem, quam de Te merito fovemus, agnosces, quod Tibi causas, atque rationes, quibus ab his sequendis retrahimur, exponere non detrahevimus his Litteris Nostri; quibus etiam tibi, novum benevolentiae Nostrae pignus, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorum die 14. Januarii MDCCXLVII. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Dar. Pont.
An. VII. die
14. Januarii
1747.

XXVI.

De Clausura Monialium, & admissione Familiarum in Monasteria.

Venerabili Fratri Josepho Mariae Episcopo Portugallensi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Leges super Clausura a Pontifice late enunciantur.

PER binas alias nostras in simili forma Brevis literas, quarum una quidem data fuerunt die 1. mensis Junii anno MDCCXLI. incipientes: *Cum Sacrarum Virginum*; altera vero

die 3. mensis Januarii anno MDCCXLII. eidem incipientes: *Salutare in Catholica Ecclesia institutum*: ea opportuna adhibere curavimus Apostolica providentiae supremaeque auctoritatis nostrae remedia, quae ad instaurandam regularem quoad clausuram Monialium observantiam, a primava disciplina per Praedecessores nostros Romanos Pontifices, & Sacros Canones confirmata sensim dilabentem, satis esse in Domino duximus. Quoniam autem non sine gravissimo animi nostri angore accepimus novas artes, ac nova inventa, etsi antiqua sint, ac toties proscripita, sub variis exquisitisque causis, & rationibus in dies excogitari, quae non solum per praescriptas leges prohibentur, sed quamplurimis etiam inordinationibus, & offenculis aditum patefaciunt: Ac primum quidem eo pervenit famularum ad Monialium ministerium in Monasteria admittendarum abusus, ut indultum, quod ab Apostolica hac Sancta Sede sub tot salutaribus conditionibus concedi solet, etsi pro prima vice servatis iidem conditionibus executioni demandetur, deinceps tamen quoties admissam famulam, aut e Monasterio egredi, aut viam universae carnis ingredi contingat, toties, nulla indulti hujusmodi habita ratione, ad libitum Monialium, sine alia Antistiti Ordinariorum locorum, ad quos spectat, scientia & licentia, sed de Superiorum Regularium eorumdem Monasteriorum dumtaxat aliquando consensu, alia, atque alia in Monasterium inducantur famulae, de quarum moribus, fama, vitiis, ac virtutibus nulla praecesserit legitima cognitio; unde fit, ut sub Familiarum nomine ac praetextu, foeminae quaecumque in Clausuras, non sine Clausurae violatione admittantur: Illud praeterea in more positum esse dolentes audivimus, ostia nimirum Monasteriorum, quae semper clausa esse, nec nisi ad necessaria eorumdem Monasteriorum commoda recludi debent, ita assidue patefieri, ut Moniales, & quaecumque aliae in Monasteriis degentes Virgines in propatulo sedentes, sive stantes, cum quibusvis utriusque sexus hominibus illuc accedentibus indiscriminatum colloqui, & joculari etiam non erubescant, ut saepe quamlibet foeminam in quacumque aetate constitutam sive consanguineam, sive affinem, sive tamquam famulam cujuslibet earumdem Monialium in ipsam Clausuram accersant; & quamvis ipsae Moniales impellant, sponte tamen ingressam deinde asserant; nec Religionem ducant censuras, ac poenas canonicas, quibus eapropter obnoxiae sunt: Nos sane, qui pro imposta Nobis divinitus suprema Apostolicae servitutis procuratore saluberrime occurrere debemus huiusmodi abusus, & inordinationibus, etsi abusus, & inordinationes hujusmodi in ista Fratemitatis Tuae Diocesi neque unquam irrepsisse, neque unquam irrepturos esse in Domino confidimus; Fratemitati tamen Tuae notum esse volumus, quod Nos non solum omnes, & singulas Constitutiones tam ab iisdem Praedecessoribus Nostri Romanis Pontificibus, quam a Nobis ipsis super clausura Monialium editas, verum etiam omnia & singula decreta tam a Concilio Tridentino, quam a Congregationibus Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium super eadem clausura, & admissione, & receptione Educandarum puellarum, & familiarum, sive quarumcumque foeminarum promulgata, quatenus opus sit, tenore praesentium auctoritate Apostolica confirmamus, & sub poenis etiam per easdem Constitutiones, & Decreta contra inobedientes inflictis, servari mandamus, ac praecipimus. Insuper tenore, & auctoritate paribus statuimus, ac declaramus; admissionem receptionemque quarumcumque foeminarum, sive puellarum educandarum, sive Familiarum in Monasteria, quacumque ex causa, sine legitima

Movi abusus ad eundem delati.

Apostolica & Conciliaria statuta innovantur.

Præscribitur ordo servandus pro ingressu Mulierum in Monasteria, sub poenis &c.

authen-